

[Ministeren for offentlige arbejder.]

over merudgiften er et skøn, som ikke altid stemmer med de faktiske forhold. Det har nemlig vist sig, at der i enkelte tilfælde, hvor der har været indhentet tilbud på udførelse af jordarbejdet, både ved håndkraft og ved maskiner, har været entreprenører, som lå med en højere pris på arbejdet, når det skulle udføres ved maskiner, end en anden entreprenør, som gav tilbud på at udføre arbejdet ved håndlæsning. Jeg kan til belysning heraf nævne, at ved et jordarbejde i Holbæk amt forlangte en af de tilbudsgivende entreprenører ca. 99 000 kr. for at udføre arbejdet med maskiner, medens en anden entreprenør tilbød at udføre det samme arbejde ved håndkraft for ca. 89 000 kr. Jeg har ikke hermed villet sige, at det som regel er billigere at udføre arbejdet med hånden, men har villet fremhæve den usikkerhed, der er over for det skøn, som altså regner med en merudgift på 5 à 6 pct., når arbejdet udføres ved håndkraft.

Med hensyn til det specielle tilfælde ved Siødæmningen, som direkte er nævnt i denne sag, skal jeg oplyse, at amtet har skønnet, at arbejdet vil koste ca. 500 000 à 600 000 kr. mere at udføre som følge af kravet om håndlæsning, og da anlægget er beregnet til at koste ca. 10 mill. kr., svarer det til 5 à 6 pct. i merudgift. Men også her er der jo tale om et skøn, inden der er indhentet tilbud, og jeg ved, at der er flere, som stiller sig tvivlende over for, at merudgiften vil blive så stor som opgivet fra amtets side

Det er mig magtpåliggende, ikke mindst på grund af den megen omtale i visse dele af pressen af denne sag, at fremhæve, at jeg lige så lidt som andre af regeringens medlemmer er tilhænger af, at man skruer udviklingen tilbage og går væk fra brugen af maskiner på de mangfoldige områder, hvor maskinerne betyder et fremskridt både økonomisk og ved at afhjælpe det hårde legemlige arbejde. Jeg har personligt, ikke mindst i den tid, da jeg virkede i fagbevægelsens tjeneste, ved mangfoldige lejligheder slået til lyd for en større forståelse af den betydning, som den tekniske udvikling har også for arbejderne, og jeg ved, at Danmark vil blive slået ud i konkurrencen med andre lande, hvis ikke vi følger

med i den tekniske udvikling. Men selv om jeg har denne principielle opfattelse, er jeg ikke blind for, at der kan være overgangsvanskeligheder, ikke mindst i perioder, hvor rationaliseringen måske sker i et hurtigere tempo end til andre tider; og når man befinder sig i en sådan overgangsperiode, kan det være nødvendigt at bruge andre metoder end dem, som synes de nemmeste, set udelukkende ud fra et økonomisk synspunkt.

Her er jo, når det kommer til stykket, tale om menneskeskæbner. Mange af det høje tings medlemmer, forhåbentlig alle, vil være enige med mig i, at næst efter sygdom findes der ikke nogen større menneskelig tragedie end dette at gå arbejdsløs uge efter uge, måned efter måned. Dette at leve i et samfund, hvor ingen har brug for ens arbejdskraft, er en ulykke for dem, som det rammer, og her har vi alle en pligt til at hjælpe i den udstrækning, som det er muligt. Selv om den foranstaltning, som her er gennemført, ikke, det siger sig selv, isoleret kan løse arbejdsløshedsproblemet, så betyder det dog, gennemført for indeværende års vejbudget, som er på ca. 90 mill. kr., at der efter de beregninger, som er foretaget, vil blive beskæftigelse til ca. 500 à 600 helårsarbejdere. Ja vel, vil nogen så sige, men hvad med de entreprenører, som har købt maskiner til jordarbejde? Jeg indrømmer, at der kan være nogen, der kommer i vanskeligheder, men da det trods alt kun er på et ret begrænset område, vil har sat maskinerne ud af funktion, og da der stadig findes meget jordarbejde, som udføres med maskinkraft, tror jeg ikke, der kan anføres ret mange tilfælde, hvor entreprenører virkelig er kommet i vanskeligheder. Hertil kommer, at der måske også var lidt for megen fart i indførelsen af disse maskiner her til landet, og at det måske ikke har været nogen skade til, at der er kommet et midlertidigt stop, som kan betyde, at den valuta, der ellers blev investeret i vejmaskiner, nu investeres i maskiner, som arbejder for eksportindustrien. Endelig må man ikke glemme, at merudgiften til dette håndarbejde i høj grad modsvares af besparelsen ved, at der ikke udbetales arbejdsløshedsundersøttelse eller socialhjælp til de ca. 500 à 600 helårsarbejdere, som har fået arbejde ved den gennemførte foranstaltning. Men, vil andre måske så spørge,